

SANAYİ DÜNYASI İÇİN GİDİŞATA DAİR NOTLAR

TRENDS UPDATE

14.01.2026 (Periyodik Yayın Değildir)

İran'ın ithalat ve ihracat yaptığı en önemli beş ülke (2023)

Ticaret hacmi (Milyar USD)

İhracat

Çin	4,59
Türkiye	2,18
Hindistan	1,02
Pakistan	0,943
Ermenistan	0,597

İthalat

Çin	10
BAE	5,78
Türkiye	3,06
Brezilya	2,3
Almanya	1,26

Toplam

Çin	14,59
BAE	6,233
Türkiye	5,24
Brezilya	2,3
Hindistan	2,21

Trump sosyal medya hesabından İran'la "iş yapan" ülkelere, ABD ile yaptıkları tüm ticarete yüzde 25 ek gümrük vergisi uygulanacağını duyurdu. Resmi duyuru yapılmadığından içeriği net değil ama yukarıdaki grafikten anlaşılacağı üzere bu işten en çok zarar görecektir. Ülkelerden birisiyiz.

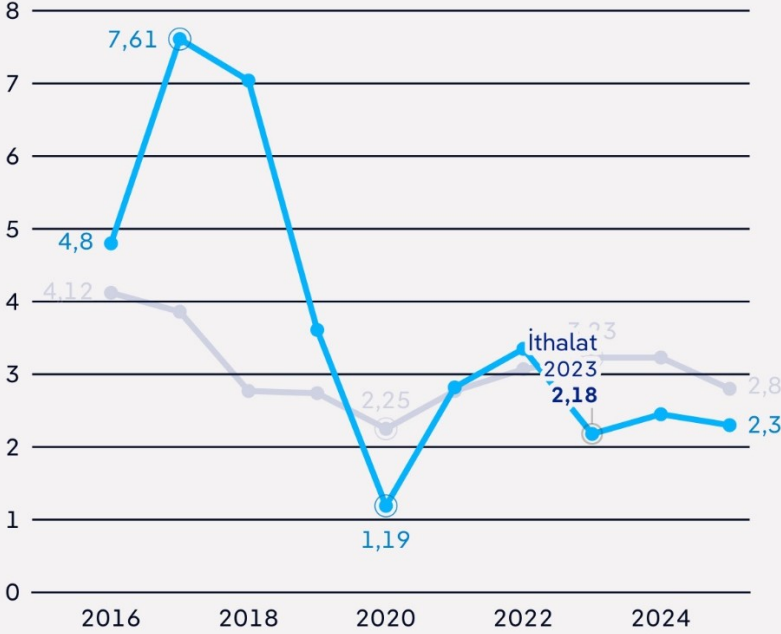
İran-Türkiye dış ticaret hacmi son 5 yıl ortalaması 5.7 milyar dolar. Türkiye'nin ABD'ye ihracatı ise 16.5 milyar dolar. Bu durumda Türkiye'den 3 milyar dolar sattığımız ülkeyi mi? yoksa 16 milyar dolar sattığımız ülkeyi mi feda edeceğiz sorusunun cevabı İran'ı feda edeceğiz anlamına gelir ama sonuçta Türk şirketleri 3 milyar dolar ciro kaybına uğrayacaklar ve bu iyi bir haber değil.

Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı (TEPAV) Merkez Direktörü Prof. Dr. Hakkı Hakan Yılmaz (DW): Türkiye'nin İran'a ihracatında ilk sırayı yüzde 25-30 payla makine, makine aksamı ve yedek parçalar alıyor. Plastikler ve kimyasal ürünler yüzde 20-25 payla ikinci sırada yer alırken, tarımsal ürünler yüzde 10-12'lik payla üçüncü sırada bulunuyor. Dolayısı ile makine aksamı ve yedek parça üreten ihracatçı firmalar ile plastik ve kimyasal ürün üreten sektörler önemli ölçüde etkilenmiş olacaktır.

Yıllara Göre Türkiye-İran Dış Ticareti

(Milyar \$)

— İthalat — İhracat

Kaynak: TÜİK

Öte yandan Türkiye İran'dan doğal gaz ithal ediyor ve bu durumun sonlanması halinde kışı soğukta geçirmek tehlikesi de bulunuyor.

Uluslararası Doğrudan Yatırımlar Bülteni: 2025'in 11 ayında Türkiye'ye gelen toplam dış yatırım geçen yılın aynı dönemine kıyasla yüzde 28 arttı. (Notumuz: Maalesef son dönemde hiçbir resmi istatistik ile ispat

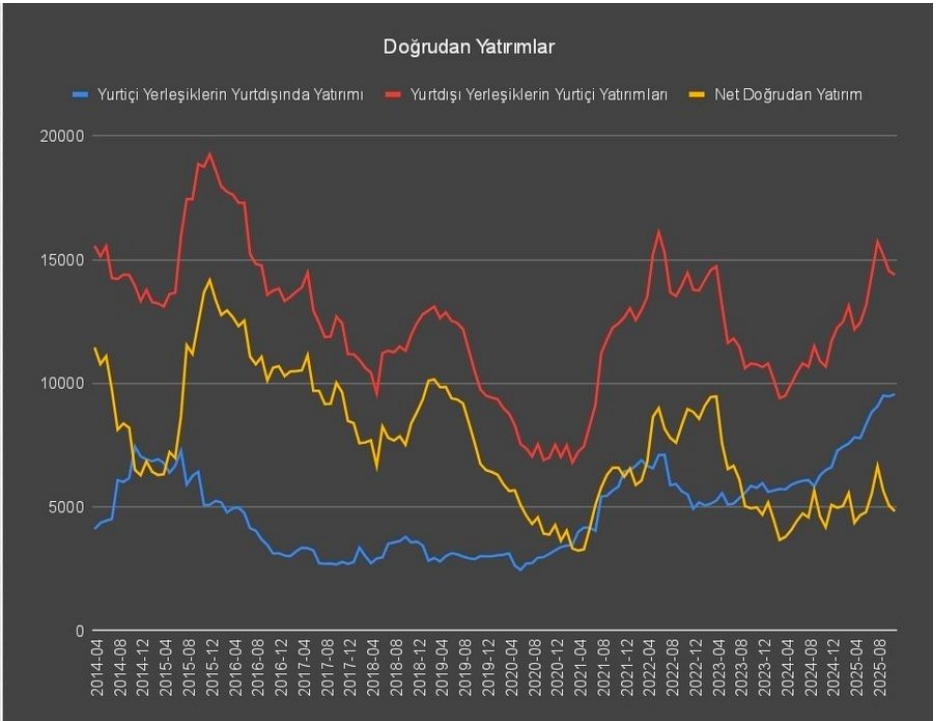
edilemeyen bıyıklı yabancı (yani gerçekte yabancı olmadığı halde yabancı görünümü altında kendi ülkesine yatırım yapan Türkler) bulunmaktadır. **Ülkesine yatırım yapar ise hukuk güvenliği zayıf olan ve el konulup kayyum atanabilen sermaye; eğer yurtdışında bir şirket kurulup Türkiye'ye yabancı sermaye adı altında getirilirse uluslararası hukuk güvencesine girince; doğal olarak; ülkemiz insanı yabancı sermaye görünümlü Türk yatırımcısını tercih etmektedir.)**

Eskiden “ev alacaksan tuğla’dan, ...” denirdi. Şimdi “ev alacaksan yurtdışından” deniyor. TCMB verilerine göre, vatandaşların yurt dışındaki gayrimenkul yatırımları son 5 yılda 12 kat arttı. Kasım 2025 itibarıyla yurt dışındaki gayrimenkul yatırımları tarihi bir zirvesine ulaştı. (Kaynak: Bloomberg HT)

İris Cibre (x.com): Aslında yurtdışından gelen doğrudan yatırımlarımız artıyor, fakat, yurtiçi yerleşiklerin yurtdışına yatırımları tarihi yüksek seviyeye gelince, nette en düşük seviyelerde kalıyoruz. Bu arada, yurtiçi yerleşiklerin yurtdışı yatırımlarının 31%'i gayrimenkul...

(Notumuz: aşağıdaki grafikte kırmızı renk ile gösterilen Türkiye'ye giren yatırım artıyor ancak mavi renk ile gösterilen yurtdışına giden yatırım da arttığından sarı renk ile gösterilen nette doğrudan yatırım azalıyor. Ayrıca yukarıda belirttiğimiz üzere yurtdışı yatırım görünümü altında gelen paraların bir kısmı gerçekte yerlilerin yatırımı, bir kısmı carry trade için gelen finansal ve geçici paralar)

İbrahim Ekinci (Nasil Bir Ekonomi NBE): Beyaz eşya son 16 ayın 14'ünde üretim kaybı yaşadı. Bazı aylar kayıp yüzde 30'u aştı. İç pazarda tüketicinin gelir kaybı dış pazarda ise Uzakdoğu rekabeti sektörü zorluyor. Sektör yöneticileri durumun, genel ekonomi için "tehdit" düzeyinde olduğu görüşünde. Tekstil sektörünü konuşuyoruz. İstihdam kaybı, kapanışlar var. Fakat beyaz eşya sektöründe de durum hiç parlak seyretmiyor. Tekstil, beyaz eşya ve otomotiv olarak... Bu üç büyük sektörden otomotiv toparlamış gözüküyor. Ama beyaz eşyada üretim kaybı devam ediyor.

Beyaz eşya sektörü Avrupa'nın da 1 numaralı üreticisi konumunda. Üretiminin yüzde 75'ini sayısı 150'yi bulan ülkelere ihracat yapıyor. Beyaz eşya üretim üssü olarak bilinen Almanya ve İtalya'nın gönüne geçmiş durumda. Euromonitor verilerine göre Türkiye, dünya üretiminin yarısını gerçekleştiren Çin'in ardından, dünyada ikinci konumda. Sektör, 60 bin kişiye doğrudan olmak üzere, toplamda 600 bin kişiye istihdam sağlıyor. Ancak bu üretim kaybının yarattığı sıkıntılar sonucu bazı büyük üreticilerde işçi çıkarmalar dikkat çekiyor.

Sadi Özdemir (Nasil Bir Ekonomi NBE): 2025 yılı boyunca 'tekstil battı' diye tekrarlanıp durdu ama gerçekte tekstil 30.5 milyar dolarlık bir ihracata sahip ve 2025 yılında yalnızca % 4 azaldı. Tekstilin kaçtığı destinasyon olarak gösterilen Mısır'ın ise 2025 yılını 3,3 milyar dolar ihracat ile bitireceği tahmin ediliyor.

SAP Güney Avrupa ve Türkiye CFO'su Buluş Fidan Tüfekçi: Yapay zekâ destekli çözümlerle manuel iş yükünü azaltıyor. Muhasebe kayıtları, hesap eşleştirmeleri ve raporlama süreçleri otomatikleşirken, finans ekipleri strateji ve kârlılık analizlerine daha fazla zaman ayırabiliyor. CFO'lar için daha güçlü öngörü ve karar alma mekanizmaları oluşturuluyor

Eskiden denetimler yılda bir yapıldı. Oysa sorunları erkenden fark etmek çok daha önemli. Yapay zekâ ile süreçleri günlük olarak izleyebiliyoruz. Satın alma sürecinde beklenenden fazla harcama varsa sistem sizi uyarıyor. Süreci yürütenle onaylayan kişinin aynı kişi olmaması gerektiğini kontrol ediyor. Yapay zekâ iç kontrollerde insan gücünün ötesinde bir yardımcı.

Türkiye’de teknoloji yatırımlarının İspanya gibi ülkelere kıyasla daha hızlı artması açığımızı kapatmak açısından önemli. Verimlilik arttıkça çalışan memnuniyeti de artıyor. Bu da refah seviyesini yükseltiyor. Sosyal medya uygulamalarını, yapay zeka platformlarını en çok kullanan milletin Türkler olduğunu istatistikler gösteriyor. Bu bizim teknolojiye dost bir DNA’ya sahip olduğumuzu gözler önüne seriyor

Sadece Türkiye’de değil, tüm dünyada tahsilat şirketlerin en önemli gündemi haline geldi. Yapay zeka artık tahsilatta, hangi müşteride sorun yaşanabilir, hangi sektörde nakit akışı daha hızlı gelişir, bunları artık öngörebiliyor. Ortalama tahsilat süresini yakından takip edip, bu süreçleri daha etkin yönetebiliyoruz.

Türkiye Otobüsçüler Federasyonu (TOFED) Başkanı Birol Özcan (ekonomim.com): Otobüs taşımacılığında 500’ü aşan firma sayısı 5 yılda 300’lere kadar geriledi. Ayakta kalanlar sefer sayılarını azalttı. Yüksek enflasyon ve maliyet kalemlerindeki öngörülemez artışlar nedeniyle sektör geçen yıl adeta “var olma mücadelesi” verdi.

Yaşar Holding, Pınar Et: Büyükbaş hayvan kesimi durduruldu ve karkas et satın alarak üretim modeline geçildi. Karara gerekçe olarak verimlilik artışı gösterildi.

(Notumuz: Kurumsal ve hertür faaliyeti yasal ve vergi yükü altındaki tüm firmalarda işçilik maliyetleri yükseliyor ve rekabet edemez hale geliyorlar.)

Geçen haftadan devreden ve ateşi sönmeyen konular:

1. Borlease adlı borsa firmasının 2023 yılında halka arzedilmesi, gelen parayı borç ödemede kullanacağını söylemesi ama gerçekte borçlarını artırması, çıkarttığı tahvili ödeyememesi, bu tahvili alan fonların zarar yazması. Hatırlarsanız sıfır riski var diye vatandaşın parasını yatırdığı fonlarda daha önce de parasını alamayanlar olmuş idi. Bu kez fon batık şirkete para yatırdığı için zarar edenler oldu. Güven üzerine olan bir sisteme ufak ufak darbeler geliyor ve kırılma yok, sorun yok ancak sistem kaç darbeye daha dayanır test etmemekte fayda var.
2. Temu tartışması bir türlü bitmiyor. Öncelikle **prototip yapanlar, özellikli ve Türkiye’de bulunmayan bir**

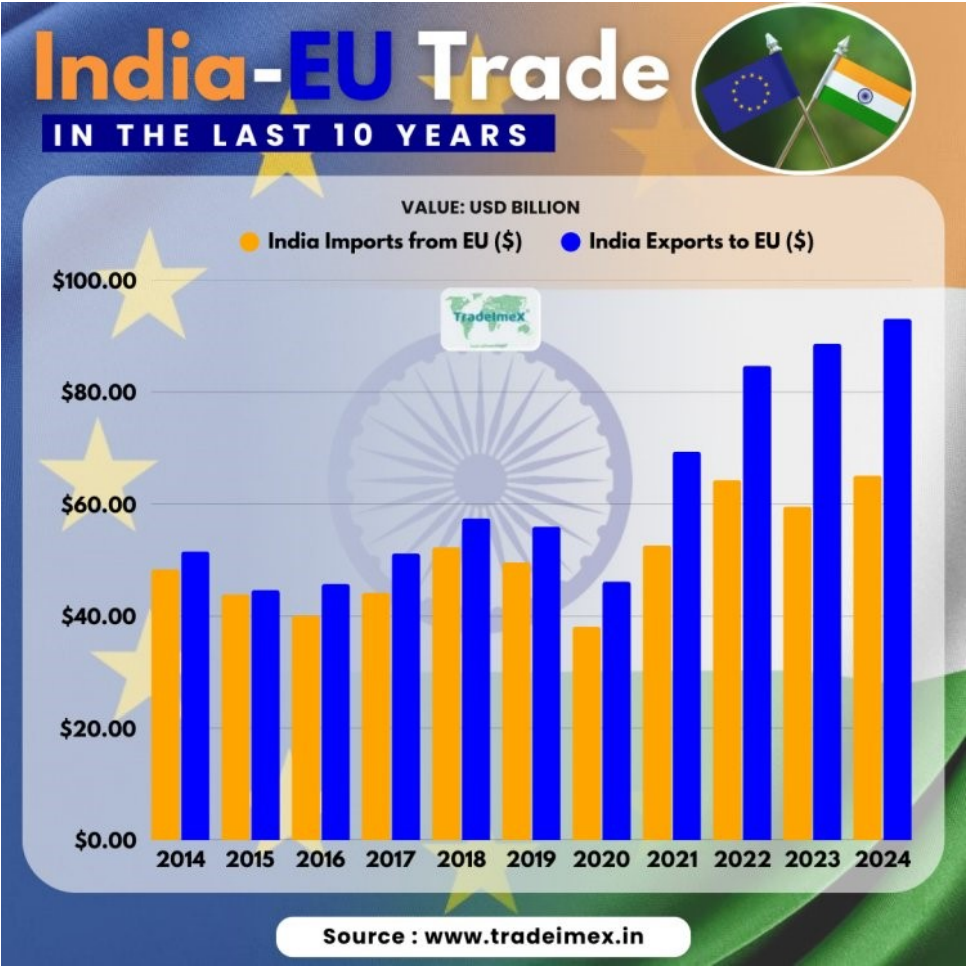
konuda; deney, ilk çalışma, inovasyon vb yapanlar bu konuya itiraz ediyor. Diyorlar ki; kullandığımız unsurlar Türkiye’de yok ve hepsi tekil ithalatlar. Biz bunları getiremez isek çok zarar görürüz. Haklılar. Diğer bir konuda ise “vatandaş diyor ki; Çin’deki fiyatı 100 TL olan bir ürün (herkes bir çok örnek veriyor) Temudan geldiğinde 60TL ek vergi eklenerek gelirken; ithalatçıda 800 TL’ye satılıyor, ikiside aynı Çinli üreticiden geliyor.

3. Mercosur yani Avrupa’nın Güney Amerika ile serbest ticaret yapıyor olması hakkında ekonomistler arasında farklı görüşler mevcut. Ben olumsuz taraftayım. Öncelikle Avrupa tarım ürünlerinde Türkiye’ye alternatif, daha uygun fiyatla satış yapan dev bir alternatif bulacak. Meyve sebze üretiminde Brezilya tek başına bir dev; üstelik Avrupa kış aylarında iken Brezilya yaz döneminde.

İris Cibre'nin iddiasına göre "güncellenmeyen gümrük birliği sayesinde, Mercosur'dan bize gümrük avantajlı tarım ürünleri ihracatı başlarken, bizim ihracatımıza bir faydası yok!" Bu daha büyük bir tehlike. Bazı tarım ürünlerinde Güney Amerika bizim iç pazarı ciddi sarsıntıya uğratabilir.

Dahası şimdi Avrupa Hindistan ile de aynı şeyi yapmaya çalışıyor. Özetle Avrupa tedarikte Türkiye'ye çok sayıda alternatif yaratıyor ve üstelik bunlar maliyet ve fiyat olarak Türkiye'yi çok zorlayacak rakipler. Aşağıda mavi renkte Hindistan'ın Avrupa'ya artan ihracatını görüyoruz

1 Mayıs 2026'dan itibaren tapu devri ancak bedelin banka kanalıyla yapılması üzerine gerçekleşecek. Bazı sahtekarlıkların önlenmesi sağlanacak. Muhtemelen inşaat şirketleri satışın resmi kısmını bankadan, kalanını elden ödeme olarak talep edecek, dolayısı ile dolandırılma ve vergi kaçakçılığı sıfırlanamayacak. Türkiye’de şu sıralar altın karşılığı ev satışları çok fazla. Sonuçta kimse parasını nakit tutmuyor. Genellikle eski evini verip veya satın üzerine biriktirdiği fiziki altınları vererek mevcut evini daha iyi bir ev ile değiştirenler çok yaygın. Ayrıca “takas, taksitli ödeme, temelden girilen VIP ev satın almaları, ...evim şirketlerinden taksitli, kura ile ev alımları” gibi birçok özellikli duruma nasıl çözüm bulunacağı merak konusu.
